

Jönköpings kommun

Rektorn vid Junedalsskolan 7-9

Beslut för grundskola och grundsärskola

efter tillsyn av Junedalsskolan 7-9
i Jönköpings kommun

Tillsyn i Junedalsskolan 7-9

Skolinspektionen genomför tillsyn i Jönköpings kommun under vårterminen 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Junedalsskolan 7-9 besöktes av Skolinspektionen mellan den 24 april 2013 och den 25 april 2013.

Fakta om skolan

Junedalsskolan 7-9 ligger i de västra delarna av centrum i Jönköping. Skolan har 749 elever i årskurserna 7-9 läsåret 2012/2013 varav cirka 38 elever är mottagna i grundsärskolan. Skolan består av 43 klasser i åk 7-9 varav 7 klasser i grundsärskolan. Klasserna har från och med årskurs 7 i grundskolan cirka 20 elever/klass, utom i språk där större grupper förekommer. I grundsärskolan går det cirka 8 elever/klass. Skolans personal är uppdelad i 7 arbetslag. Arbetslag ett till sex för grundskolan, arbetslag sju för grundsärskolan. Skolan leds av en rektor tillsammans med två biträdande rektorer varav den ena är särskilt ansvarig för grundsärskolan.

Skolverkets statistik över provresultat på de nationella ämnesproven i årkurs 9 läsåret 2011/2012 visar att nära 100 procent av eleverna når målen i ämnena engelska och svenska. I ämnet matematik är det en något lägre måluppfyllelse 2012 då 92 procent av eleverna når målen. I ämnet fysik når nära 100 procent av eleverna målen i det nationella ämnesprovet. Det genomsnittliga meritvärdet varierar något mellan åren. År 2012 har skolan ett genomsnittligt meritvärde på 224 poäng och året innan hade skolan 230 poäng. Flickorna har ett högre genomsnittligt meritvärde än pojkarna, flickorna har år 2012 nära 246 poäng och pojkarna har 204 poäng. Pojkar med utländsk bakgrund har år 2012 ett genomsnittligt meritvärde på 169 poäng vilket är avsevärt lägre än tidigare års resultat. Av skolan eleverna når 86 procent målen i alla ämnen år 2012 vilket är något lägre än året 2011. Cirka 90 procent av skolans elever år 2012 är behöriga till gymnasiet olika program. En svagt nedåtgående trend syns de senaste fem åren i kunskapsresultaten.

Enligt skolan beräknas grundsärskolans elever i årskurs 7 och 8 att nå målen i åk 9. I åk 9 når inte, enligt uppgift från skolan, alla elever målen i ämnet svenska läsåret 2012/2013.

Helhetsbedömning

De genomsnittliga kunskapsresultaten på Junedalsskolan är goda. Dock är det mycket stor skillnad mellan pojkar och flickors resultat där pojkarnas resultat är klart lägre än flickornas. Skolan har uppmärksammat detta och utifrån en analys har skolan satsat resurser på att skapa ett större intresse för framförallt pojkar att läsa, och få en bättre läsförståelse. Bibliotekets erbjudande av litteratur kommer bland annat att kompletteras med litteratur som är tänkt att intressera fler pojkar. Ovanstående är ett exempel på skolans kvalitetsarbete som enligt Skolinspektionens bedömning utgår från de nationella målen och bygger på analyser av måluppfyllelsen och utifrån dessa identifiera utvecklingsområden på skolan. Skolan bedriver alltså ett systematiskt kvalitetsarbete.

Eleverna är i stort sett nöjda med sin skola och trivs bra under raster och på lektionstid. Det framkommer dock att eleverna ibland upplever sig som understimulerade. Detta gäller inte alla ämnen då det skiljer sig mellan ämnen och lärare hur de lyckas stimulera alla elever. Skillnader mellan ämnen och lärare visar sig även inom området elevinflytande där det enligt Skolinspektionens bedömning finns utvecklingsmöjligheter för skolan. Inom detta område behöver även skolan säkerställa att eleverna inflytande ökar med stigande ålder och mognad. En förutsättning för ett aktivt elevinflytande är att eleverna känner till målen för undervisningen, detta är i likhet med elevinflytandet skiftade beroende på vilket ämne och lärare som eleverna undervisas i. Skolan behöver se till att alla lärare i alla ämnen bättre klargör målen och kunskapskraven för eleverna.

Processen för identifiering, utredning och igångsättande av åtgärder för de elever som är i behov av särskilt stöd är känd och implementerad hos lärare på skolan. Dock behöver skolan förbättra innehållet i åtgärdsprogrammen då åtgärderna många gånger är generella och inte baseras på ett faktiskt behov hos den enskilda eleven. Läxhjälp och läxor är ett komplement till lärarnas undervisning men det får inte anses som en åtgärd för de elever som riskerar att inte nå kunskapskraven i ett eller flera ämnen. Detsamma gäller skolans så kallade IUP-tid som eleverna upplever som en form av stöd. Denna tid är en form av elevens val som ska göra det möjligt för elever att bredda eller fördjupa sina kunskaper i något ämne de särskilt är intresserade av. Om denna tid anspråkats i form av stöd eller särskilt stöd kan inte detta anses som en likvärdig undervisning då elever, som har det svårt i något eller några ämnen, inte medges samma möjligheter att fördjupa eller bredda sina kunskaper i ämnen de är intresserade av.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Jönköpings kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 28 november 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Skolan ska klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever har.
- Lärarna ska ge elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Rektorn är enligt skollagen ansvarig för att elever informeras om huvuddragen i de bestämmelser som gäller för utbildningen och eleverna ska känna till vilka rättigheter och skyldigheter de har. De demokratiska principerna att kunna ta ansvar och vara delaktig ska enligt läroplanen omfatta alla elever. En förutsättning för detta är att alla elever känner till målen och vilka krav skolan ställer. Enligt skollagen ska alla elever ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling. Elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

I Junedalsskolan 7-9 skiljer det sig, enligt intervjuer med eleverna, beroende på vilket ämne eleverna läser hur mycket de känner till om målen och kunskapskraven. Enligt eleverna har några lärare sagt att målen är mycket svåra att förklara och därför valt att inte genomföra diskussioner om vad målen och kunskapskraven innebär. Detta kan innebära att de övergripande målen i läroplanen inte nås och även att eleverna riskerar att bli mindre motiverade då de inte känner till målen vilket kan påverka deras studieresultat. Eleverna säger att de inte vet riktigt vilka rättigheter och skyldigheter, exempelvis rätten till inflytande, de har utan förlitar sig på vad lärarna säger. I intervjuer med elever, lärare och rektorn på Junedalsskolan 7-9 framkommer att eleverna inte i tillräcklig omfattning deltar i de lokala pedagogiska planeringarna som det är tänkt (se även bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande). Detta kan

vara ett sätt för skolan att diskutera bland annat mål och inflytande med eleverna.

Eleverna uppger vidare att de ibland inte känner sig tillräckligt stimulerade, ibland får de vänta på att alla elever ska uppnå ett bestämt mål eller skede. Detta skiljer sig dock åt beroende på vilket ämne eller lärare de får undervisning i då det i vissa ämnen finns extra uppgifter som är svårare. Eleverna uppger dock att om de behöver stöd för att lösa de svårare uppgifterna får de ofta vänta då lärarna prioriterar de svagare eleverna. Lärarna uppger i intervjuerna att det, i och med den nya läroplanen, ställs högre krav på att vissa moment ska gås igenom. Detta i kombination med schemabrytande aktiviteter har i vissa fall stressat lärarna och på grund av detta har måldiskussioner och elevinflytandet nedprioriterats. Lärarna uppger också att de är bättre på att ge stöd i jämförelse med stimulans och utmaningar till elever som lättare når kunskapskraven

För att skolan tillsammans med elever och vårdnadshavare ska uppnå en högre måloppfyllelse enligt läroplanen behöver rektorn och lärarna klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever har. Skolan behöver även tillse att elever som lätt når kunskapskraven får stimulans som gör det möjligt för dem att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Författning

3 kap. 3 § skollagen

Lgr 11 och Läroplan för grundsärskolan 2011, avsnitt 1, Rättigheter och skyldigheter.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten och skolan ska ha en tydlig progression för att ge eleverna ökat inflytande utifrån ålder och mognad.
- Eleverna ska ha ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enligt skollagen ska barn och elever ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta en aktiv del i arbetet att vidareutveckla utbildningen. Detta inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Utformningen av inflytandet ska anges i planeringen av verksamheten. Inflytande ska enligt läroplanen ges över arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Det finns klassråd och elevråd på Junedalsskolan 7-9. Dock framkommer det av intervjuer med elever att i dessa diskuteras inte inflytande avseende undervisningen utan detta inflytande begränsas till främst trivselåtgärder på skolan. Eleverna säger i intervjuerna att de upplever stora skillnader i hur mycket lärarna inbjuder till ett elevinflytande. Eleverna säger att inflytandet, i de fall inflytande ges, mest handlar om arbetsformer och framförallt att de får vara med om att bestämma när prov ska genomföras. Eleverna säger dock att de mer sällan kan delta i planering och val av innehållet i undervisningen. Vid intervjuer med lärare framkommer att de upplever i likhet med eleverna att det skiljer sig i hur lärarna gör det möjligt för eleverna att få ett inflytande över utbildningen. I arbetslagen diskuteras elevinflytandet men det har inte lett till någon skolövergripande gemensam syn eller till konkreta åtgärder som lärarna ska vidta. I de dokument som Skolinspektionen har tagit del av finns inga gemensamma planer på hur eleverna med stigande ålder och mognad ska få ett större inflytande över utbildningen. Lärarna bekräftar att det inte finns någon given progression avseende elevinflytandet på skolan. Enligt skolledningen är elevinflytandet ett utvecklingsområde på skolan och det gäller såväl grundskolan som grundsärskolan. Arbetslagen arbetar mer likt varandra än tidigare avseende elevinflytandet men rektorn håller med eleverna i att de tycker att det finns stora skillnader mellan lärarna på skolan och att detta kan utvecklas än mer. Formerna och omfattningen av inflytandet varierar mer mellan olika lärare oberoende vilket arbetslag de tillhör. För närvarande är, enligt rektorn, eleverna inte delaktiga i framtagandet av skolans lokala pedagogiska planeringar men det är tänkt att eleverna i framtiden ska vara mer delaktiga i detta arbete för att öka deras möjligheter till inflytande över undervisningen.

Rektorn ska således tillse att det finns en planering som visar på hur inflytandet ska öka med stigande ålder och mognad. Vidare måste rektorn och lärarna tillse att eleverna får ett reellt inflytande över undervisningen.

Författning

1 kap. 10 § skollagen

4 kap. 9 och 14 §§ skollagen

Lgr 11 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Särskilt stöd**Bedömning**

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Särskilt stöd.

- Rektor ska se till att åtgärdsprogrammen anger vilka behoven är, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Motivering

Av skollagen framgår att om det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska nås ska rektorn se till att särskilt stöd ges i den omfattning och på det sätt som behövs för att eleven ska ha möjligheter att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Detta ska beskrivas i ett åtgärdsprogram som ska visa på vilka behov som finns, hur de ska tillgodoses och hur åtgärderna ska följas upp och utvärderas.

Vid intervjuer med personal och rektorn framkommer att processen för att identifiera och besluta om elevers behov av särskilt stöd och insättande av åtgärdsprogram finns och är känd hos alla. Skolinspektionen kan dock efter att ha granskat ett urval av åtgärdsprogram från Junedalsskolan 7-9 konstatera att dessa behöver förbättras. Kvaliteten i åtgärdsprogrammen skiljer sig åt framförallt i de beskrivna åtgärderna. Det går inte alltid tydligt utläsa vilka åtgärder skolan ska vidta och åtgärderna är ibland allt för generella, till exempel att eleven ska läsa svenska och engelska som språkval samt att eleven ska genomföra hemuppgifter och läxor. Vissa åtgärder innebär också att de inskränker elevers rätt till elevens val då denna tid ianspråk tas för särskilda stödåtgärder. Intervjuer med grundsärskolans lärare visar också på att de skriver åtgärdsprogram för att det är, enligt de intervjuade lärarna, enda sättet att få extra resurser. Detta kan vara en av orsakerna till att åtgärdsprogrammen är generellt hållna och risken finns då att de inte används till att göra det möjligt för eleverna att nå kunskapskraven. Skolinspektionen vill göra skolan uppmärksam på att syftet med åtgärdsprogram är att göra det möjligt och ett stöd för elever att nå kunskapskraven.

Åtgärdsprogrammen beskriver när utvärderingarna ska ske. De beskriver dock inte hur denna utvärdering ska ske och vid samtal med lärare framkommer att de inte brukar beskriva detta i åtgärdsprogrammen.

Rektorn ska således se till att elevernas åtgärdsprogram tydligare beskriver vilka åtgärder skolan ska vidta och hur de ska utvärderas.

Författning

3 kap. 9 § första stycket skollagen

Omfattning och resurstillgång**Bedömning**

Jönköpings kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Eleverna ska erbjudas utbildning i den omfattning de har rätt till.

Motivering

Den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska enligt skollagen uppgå till minst 6 665 timmar och följa de bestämmelser om fördelning av undervisningstiden som gäller för skolenheten. Elevens val ska enligt timplan för grundskolan genomföras under sammanlagt 382 timmar.

Junedalsskolan 7-9 har en så kallad IUP-tid. Rektorn uppger att IUP-tiden är detsamma som elevens val och eleverna har denna tid cirka 40 minuter varje vecka. Rektorn uppger att tanken med den så kallade IUP-tiden är att det ska vara det skriftliga omdömet och den framtidsytande delen av IUP som ska ligga som bas för ett genomtänkt elevens val. Rektorn uppger att elevens val ska vara knuten till kursplanerna och att det skriftliga omdömet ska vara kittet för att tydligt knyta elevens val till kursplanerna och på så sätt fungera som en skarp möjlighet för eleven att nå längre i sin måluppfyllelse.

Vid intervjuer med elever framkommer att de vid den så kallade IUP-tiden kan välja ämnen de vill fördjupa eller bredda sina kunskaper i. Det framkommer dock i elevintervjuerna att för de elever som ligger efter eller har svårt i något ämne eller att behov av stöd finns styr lärare att eleverna ska kompletterat under denna tid. Skolinspektionen bedömer således att det inte finns lika stora möjligheter för alla elever att utifrån eget intresse fördjupa sig eller bredda sig i valfritt ämne.

Rektorn ska tillse att alla elever erbjuds elevens val enligt den omfattning de har rätt till.

Författning

10 kap. 4, 5 §§ skollagen

Bilaga 1 Skollagen

I ärendets slutliga handläggning har deltagit utredare Viveka Berglund.

På Skolinspektionens vägnar

Ebba Svartz
Undervisningsråd

Per Joel Jarlunger
Föredragande/Undervisningsråd

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med

anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).